

NAQD PUL YOKI KARTA: O'ZBEKISTONDA TO'LOV MADANIYATINING YANGI BOSQICHI

Doniyorov Umid Olimjon o'g'li

Jahon Iqtisodiyoti va Diplomatiya Universiteti

Xalqaro Iqtisodiyot va Menejment fakulteti, 2-bosqich talabasi

Umid8162@icloud.com

Annotatsiya. Ushbu tadqiqot O'zbekistonda naqd va naqdsiz to'lov tizimlarining rivojlanishini o'rganish va ularning iqtisodiy-ijtimoiy ahamiyatini tahlil qilishga qaratilgan. Tadqiqotning asosiy maqsadi zamonaviy to'lov madaniyatining shakllanish jarayonini yoritish, naqd va naqdsiz to'lovlarning afzallik va kamchiliklarini baholashdan iborat. Tadqiqotda aralash metodologik yondashuv qo'llanilib, tavsifiy, taqqoslash va statistik tahlil usullaridan foydalanildi. Ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining rasmiy statistik hisobotlari hamda ilmiy adabiyotlar asosida yig'ilib, yillar kesimida va turli guruhlar kesimida tahlil qilindi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, naqdsiz to'lovlar hajmi so'nggi yillarda barqaror oshib bormoqda. Shu bilan birga, naqd puldan foydalanish ayrim aholining qatlamlarida hali ham muhim o'rin tutadi. Natijalar to'lov usulini tanlashda moliyaviy savodxonlik va foydalanuvchi ishonchi muhim omillar ekanligini ko'rsatdi. Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda naqd va naqdsiz to'lov tizimlari bir-birini to'ldiruvchi tizimlar sifatida rivojlanmoqda va kelgusida raqamli to'lovlar ulushi yanada oshishi mumkin. Bu jarayon davomiyligi uchun raqamli savodxonlikni oshirish va infratuzilmani rivojlantirish muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: Naqdsiz to'lovlar, raqamli iqtisodiyot, QR-kod to'lovlar, mobil ilovalar, moliyaviy qamrov, foydalanuvchi xulq-atvori, to'lov madaniyati

Annotation. This study aims to examine the development of cash and cashless payment systems in Uzbekistan and analyze their economic and social significance. The main objective of the research is to highlight the process of forming a modern payment culture and evaluate the advantages and disadvantages of cash and cashless payments. A mixed methodological approach was applied, using descriptive, comparative, and statistical analysis methods. Data were collected from official statistical reports of the Central Bank of the Republic of Uzbekistan and academic literature, and were analyzed by years and across different population groups. The findings demonstrate that the volume of cashless payments has been steadily increasing in recent years. At the same time, the use of cash remains important among certain segments of the population. The results indicate that financial literacy and user trust are important factors influencing the choice of payment method. In conclusion, cash and cashless payment systems in Uzbekistan are developing as complementary systems, and the share of digital payments is likely to increase further in the future. To ensure the continuity of this process, improving digital literacy and developing payment infrastructure are of significant importance.

Keywords: Cashless payments, digital economy, QR-code payments, mobile applications, financial inclusion, user behavior, payment culture.

Аннотация. Данное исследование направлено на изучение развития наличной и безналичной платежных систем в Узбекистане и анализ их экономического и социального значения. Основной целью исследования является освещение процесса формирования современной платежной культуры, а также оценка преимуществ и недостатков наличных и безналичных платежей. В исследовании применён смешанный методологический подход с использованием методов описательного, сравнительного и статистического анализа. Данные были собраны на основе официальных статистических отчётов Центрального банка Республики Узбекистан и научной литературы и проанализированы в разрезе отдельных

лет и различных групп населения. Результаты анализа показывают, что объём безналичных платежей в последние годы стабильно увеличивается. Вместе с тем использование наличных денег по-прежнему занимает важное место среди отдельных групп населения. Результаты исследования показывают, что финансовая грамотность и доверие пользователей являются важными факторами при выборе способа оплаты. В заключение следует отметить, что наличная и безналичная платежные системы в Узбекистане развиваются как взаимодополняющие системы, и в будущем доля цифровых платежей может продолжить расти. Для обеспечения устойчивости данного процесса важное значение имеют повышение цифровой грамотности населения и дальнейшее развитие платёжной инфраструктуры.

Ключевые слова: безналичные платежи, цифровая экономика, платежи по QR-коду, мобильные приложения, финансовая доступность, поведение пользователей, культура платежей.

Kirish

So‘nggi yillarda O‘zbekistonda iqtisodiy tizimning raqamlashtirilishi va moliyaviy xizmatlarning zamonaviylashuvi natijasida to‘lov usullari sezilarli darajada o‘zgarmoqda. Ayniqsa, bank kartalari, mobil ilovalar va elektron to‘lov tizimlarining keng joriy etilishi aholi hayotida naqd pulsiz hisob-kitoblarni yanada muhim o‘ringa olib chiqmoqda. Shu bilan birga, an‘anaviy naqd pul haligacha keng qo‘llanilib kelinayotgan asosiy vositalardan biri bo‘lib qolmoqda. Bu holat “naqd pul yoki karta” masalasini zamonaviy iqtisodiyot va to‘lov madaniyatida dolzarb muammoga aylantiradi. Mavzuning dolzarbligi shundaki, O‘zbekiston iqtisodiyotida naqdsiz to‘lovlar ulushi yildan-yilga oshmoqda. Markaziy bank ma‘lumotlariga ko‘ra, so‘nggi yillarda bank kartalari soni va ular orqali amalga oshirilayotgan to‘lovlar hajmi sezilarli darajada oshdi. Shu bilan birga, Payme, Click kabi mobil to‘lov ilovalarining ommalashuvi aholining katta qismini raqamli to‘lov tizimlariga jalb etmoqda. Bu jarayon iqtisodiy shaffoflikni oshirish, yashirin

iqtisodiyotni qisqartirish hamda moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qilmoqda. Natijada aholining bank xizmatlariga kirish imkoniyati kengayib, moliyaviy savodxonligi va to'lov vositalarining xilma-xilligi ortmoqda. Shunga qaramasdan kichik biznes va ayrim sohalarda naqd pul haligacha asosiy vosita bo'lib qolmoqda. Elektron to'lovlar iqtisodiyot uchun ijobiy natijalar beradi: iqtisodiy shaffoflikni oshiradi, soliq tushumlarini yaxshilaydi va yashirin iqtisodiyot ta'sirini kamaytiradi. Biroq, kiberxavfsizlik va texnik nosozliklar kabi ayrim muammolar ham mavjud. Shu sababli, naqd va elektron to'lovlar o'rtasida muvozanatni saqlash muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolaning asosiy maqsadi O'zbekistonda naqd va naqdsiz to'lov tizimlarining rivojlanishini o'rganish, ularning afzallik va kamchiliklarini aniqlash hamda to'lov tizimining yangi bosqichini yoritib berishdan iboratdir. Tadqiqot natijalari moliyaviy xizmatlarni takomillashtirishda va aholi o'rtasida raqamli to'lovlarga bo'lgan ishonchni oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Bir nechta tadqiqotlar O'zbekistonda naqdsiz to'lovlarning o'sish ko'rsatkichlarini statistik yondashuv bilan o'rganadi. O'zbekiston Markaziy banki oxirgi 5 yillik davr oralig'ida naqdsiz to'lovlar hajmining sezilarli oshgani, bank kartalari va raqamli to'lov vositalarining keng tarqalganini ta'kidlaydi. Rasmiy statistik hisobotida ham naqdsiz tranzaksiyalarning barqaror o'sib borayotganini tasdiqlaydi. Ikkinchi guruh tadqiqotlar siyosiy va tizimli o'zgarishlarning naqdsiz to'lovlarga ta'sirini ko'rsatadi hamda davlat siyosati muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi. Khikmatullaev va Sari O'zbekistonning naqdsiz to'lovlarga o'tish jarayonini siyosiy tahlil qilib, boshqa mamlakatlar bilan taqqoslaydi. Shu bilan birga, Normurodova raqamli to'lovlarning umumiy rivojlanish bosqichlarini ko'rib chiqib, texnologik va institutsional o'zgarishlarning o'zaro bog'liqligini ochib beradi. Xalqaro tajriba davlat siyosati va aholining qo'llab-quvvatlashi naqdsiz to'lov tizimlarining rivojlanishida roli muhimligini ko'rsatadi, ayniqsa rivojlanayotgan iqtisodiyotlarda. Shu jihatdan, O'zbekistondagi islohotlar global

tajribaga mos shakllanmoqda. Ayrim tadqiqotlar aholining texnologiyalarni qabul qilishidagi psixologik va ijtimoiy sabablarni ko'rsatadi. Ular raqamli to'lovlarning keng tarqalishi faqat texnologiya emas, balki ishonch bilan ham bog'liqligini ko'rsatadi. Khikmatullaev va Miftahuddin universitet talabalari orasida naqdsiz to'lovlarni qabul qilish darajasini o'rganib, ishonch, qulaylik va texnologiyalardan foydalanish imkoniyati muhim omillar ekanligini aniqlaydi. Global tadqiqotlar ham to'lov usuli iste'molchi xatti-harakatlariga ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi. Shuningdek, mobil to'lovlarning rivojlanishi foydalanuvchilarning to'lov usullarini o'zgartirib, naqdsiz to'lovlarga o'tishni tezlashtiradi. Alijonova va Narmamatov naqdsiz to'lovlarning moliyaviy xizmatlarga kirish imkoniyatiga ta'sirini o'rganadi. Alijonova raqamli to'lov aholining moliyaviy xizmatlarga kirishini kengaytirishini ta'kidlasa, Narmamatov naqdsiz to'lovlar iqtisodiy samaradorlikni oshirishda muhim rol o'ynashini ko'rsatadi. Xalqaro tadqiqotlar ham naqdsiz to'lovlar moliyaviy qamrovni oshirish va iqtisodiy samaradorlikni kuchaytirishda muhim vosita ekanligini ko'rsatadi. Bu esa O'zbekistonda olib borilayotgan raqamlashtirish siyosatining iqtisodiy ahamiyatini yanada kuchaytiradi. Aymuxamedov moliyaviy texnologiyalar orqali biznes shakllanishi va innovatsion o'zgarishlarni yoritish, Isamuxamedov raqamli to'lov texnologiyalarining tadbirkorlar uchun samaradorlikni oshirishdagi rolini ko'rsatish orqali ularning iqtisodiyotga ta'sirini o'rganadi. Global darajada ham moliyaviy texnologiyalar naqdsiz iqtisodiyotga o'tishda asosiy omil hisoblanadi, chunki ular to'lov tizimlarini tez, qulay va xavfsiz qiladi. Mavjud tadqiqotlarda asosan naqdsiz to'lov tizimlarining rivojlanishi va ularning iqtisodiy samaradorligi tahlil qilingan. Ammo O'zbekistonda aholining turli qatlamlari kesimida guruhlash, naqd va naqdsiz to'lovlarga bo'lgan munosabat va tanlov omillari yetarlicha o'rganilmagan.

Ushbu tadqiqot O'zbekistonda naqd va naqdsiz to'lov tizimlarining rivojlanishi, ularning o'zaro bog'liqligi hamda iqtisodiy va ijtimoiy ta'sirini aniqlashga qaratilgan bo'lib, unda **aralash metodologik yondashuv** qo'llanildi. Bu

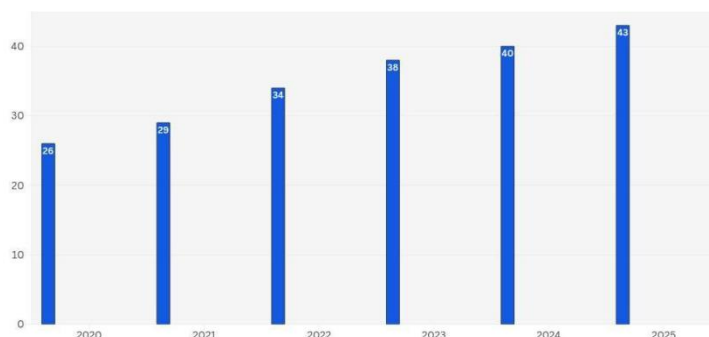
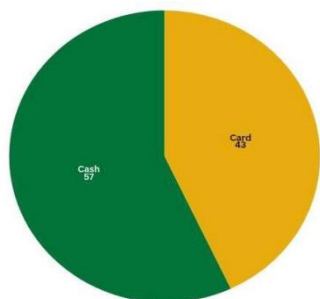

yondashuv **statistik va tavsifiy tahlillarni birlashtirib**, tadqiqot natijalarini ishonchliligini ta'minlaydi. Tadqiqotning umumiy metodologik asosi tavsifiy va tahliliy yondashuv bo'lib, bunda bir tomondan to'lov tizimlarining holati, ikkinchi tomondan esa ular orasidagi bog'liqlik izohlanadi. Tadqiqot dizaynida bir nechta ilmiy usullardan foydalanildi. Misol uchun **taqqoslash usuli** yordamida naqd va naqdsiz to'lovlarning farqlari aniqlanib, turli guruhlar kesimida ular solishtirildi. **Grafik tahlil** orqali 2020-2025 yillar oralig'ida naqdsiz to'lovlarning o'sish ko'rsatkichi o'rganildi. Shuningdek, ma'lumotlar yosh toifalari, hududiy joylashuv va to'lov vositalari bo'yicha **guruhlashtirildi**. Statistika yordamida foiz ko'rsatkichlari, ulushlar va o'zgarish darajalari hisoblab chiqildi, bu esa tahlilni aniq raqamlarda ko'rsatish imkonini berdi. Ushbu ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining rasmiy statistik hisobotlari, mahalliy va xalqaro ilmiy maqolalar, ochiq ilmiy platformalar va akademik ma'lumotlar bazalaridan olindi. Aynan Markaziy bank tomonidan e'lon qilingan ma'lumotlar naqdsiz tranzaksiyalar hajmi, bank kartalaridan foydalanish darajasi va to'lov tizimidagi umumiy o'zgarishlarni aniqlash uchun asosiy manba bo'lib xizmat qildi. Yig'ilgan ma'lumotlardan foydalanish bir necha bosqichda amalga oshirildi. Dastlab ma'lumotlar saralanib, ularning ishonchliligi va mavzuga mosligi tekshirildi. Keyin ular yillar kesimi, guruhlar, hududiy farqlar va to'lov vositalari bo'yicha ajratildi. So'ngra statistik tahlilda har bir guruh bo'yicha foiz ulushlari hisoblandi va o'zaro taqqoslash amalga oshirildi. Olingan natijalar jadvallar va diagrammalar yordamida grafik shaklga keltirildi.

Tadqiqot natijalari O'zbekistonda to'lov tizimlarining faol shakllanish, zamonaviylashuv jarayonida ekanligini ko'rsatadi. Umumiy tizimdan qaralganda, naqdsiz to'lovlar ulushining sezilarli darajada ortib borayotgani aniqlanadi. Pie chart (1-rasm) orqali keltirilgan natijalarga ko'ra, umumiy to'lovlarning deyarli yarmi naqdsiz shaklda amalga oshirilmoqda (O'zbekiston Markaziy banki 2025). Bu ma'lumotlar to'lov tizimining strukturaviy o'zgarayotganini ko'rsatadi, ya'ni

iqtisodiyot asta-sekin naqd pulga qaramlikdan uzoqlashib, raqamli to'lov tizimlariga o'tmoqda. Bu esa raqamli iqtisodiyotning so'nggi yillarda ustunlikka ega bo'lib borayotganini bildiradi. Mazkur holat nafaqat texnologik rivojlanish, balki aholining moliyaviy xulq-atvoridagi o'zgarishlar bilan ham bog'liq hisoblanadi.

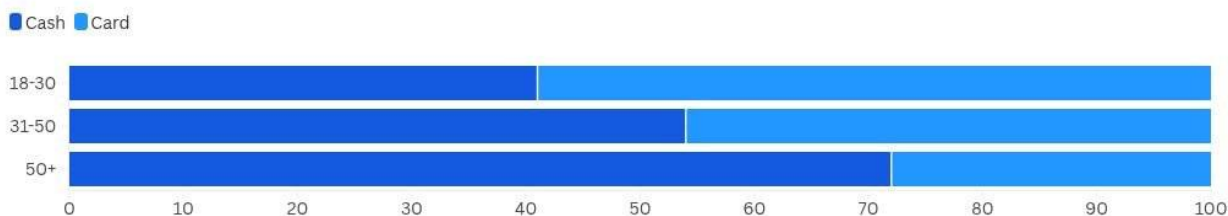

1. To'lovlar ulushi (%) 2025

2. Naqdsiz to'lov ulushi (%)

Izoh: Tadqiqotda keltirilgan barcha beshta grafik ishonchli statistik ma'lumotlar asosida shakllantirilgan. Manba: O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki(2025).

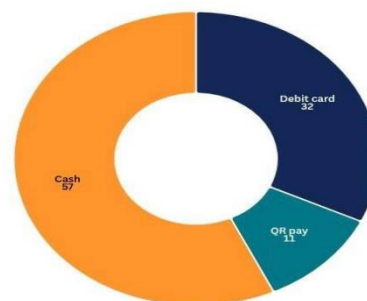
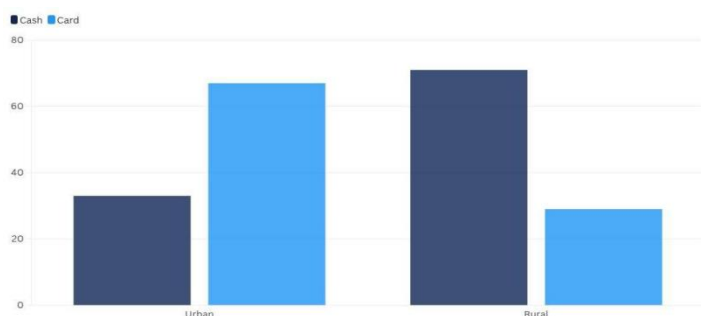
Yillar kesimidagi tahlil (2-rasm) yanada chuqurroq natijalarni ko'rsatib beradi. Naqdsiz to'lovlarning 2020-yildan 2025-yilgacha bo'lgan davrda barqaror o'sishi kuzatilgan. Ushbu barqaror o'sish pandemiyadan keyingi davrda raqamli xizmatlarga bo'lgan ehtiyoj ortganini ko'rsatadi. Bu o'sish faqat miqdoriy jihatdan emas, balki sifat jihatdan ham muhim o'zgarishlar, ya'ni dastlab oddiy karta to'lovlari ustun bo'lgan bo'lsa, keyingi yillarda mobil ilovalar, QR-kod orqali to'lovlar rivojlanmoqda.

3. Yosh guruhlari bo'yicha to'lov usuli (%)

Demografik tahlil natijalari (3-rasm) esa naqdsiz to'lovlarning qabul qilinish darajasi barcha yosh qatlamlarida bir xil emasligini ko'rsatib beradi. Ayniqsa, yoshlar orasida naqdsiz to'lovlar ustunlik qilayotgani yaqqol bilinadi. 18-30 yosh toifasidagi aholi asosan mobil ilovalar va kartalardan foydalanishga moyil bo'lib, bu ularning texnologiyaga tez moslashuvchanligini isbotlaydi. O'rta yosh guruhida esa an'anaviy va zamonaviy to'lov vositalari orasida muvozanat kuzatiladi. Katta yoshdagi aholida esa naqd puldan foydalanish nisbatan yuqori bo'lib qolmoqda. Bu holat raqamli savodxonlik darajasi va odatlarning ta'siri bilan bog'liq.

4. Hududiy kesimda to'lov odatlari

5. To'lov vositalari taqqoslanishi

Hududiy kesimdagi tahlil natijalari (4-rasm) to'lov tizimining rivojlanishida joylashuv ham muhim rol o'ynashini ko'rsatadi. Shaharlarda naqdsiz to'lovlar yuqori darajada rivojlangan bo'lib, bu yerda bank xizmatlari, internet qamrovi va savdo nuqtalarida terminal hamda QR tizimlarning keng joriy etilgani bilan izohlanadi. Aksincha, qishloq hududlarida naqd puldan foydalanish hali ham muhim ahamiyatga ega bo'lib qolmoqda. Bu esa raqamli infratuzilmaning yetarlicha rivojlanmaganligi va aholining texnologiyalardan foydalanish darajasi pastligi bilan bog'liq. Shu sababdan hududiy farqlar naqdsiz iqtisodiyotga o'tish jarayonidagi asosiy muammolardan biri bo'lib qolmoqda. To'lov vositalari kesimidagi tahlil (5-rasm) naqdsiz to'lovlarda bank kartalari asosiy vosita bo'lsada, mobil ilovalar va QR-kod orqali to'lovlar tezlik bilan ommalashyotganini ko'rsatmoqda. Elektron to'lovlarning uchdan bir qismi ham QR-kod to'lovlari ekanligi buning yaqqol misolidir. Bu esa raqamli moliyaviy xizmatlarning rivojlanayotganini va

foydalanuvchilar uchun qulaylik darajasi ortib borayotganini ko'rsatadi. Lekin baribir jami to'lovlarning deyarli 60% qismi naqd to'lovlar ekanligini yodda tutishimiz kerak. Umuman olganda, tadqiqot natijalari O'zbekistonda naqd va naqdsiz to'lovlar o'rtasidagi nisbat o'zgarayotganini, naqdsiz to'lovlar iqtisodiyotda yetakchi rolni egallab borayotganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, mavjud farqlar va cheklovlar ushbu jarayonni yanada chuqurroq o'rganish zarurligini ta'kidlaydi. Shu sababli, kelajakda naqdsiz to'lovlarning yanada rivojlanishi uchun raqamli savodxonlik va foydalanuvchi ishonchini oshirishga qaratilgan siyosatlar muhim hisoblanadi.

Ushbu tadqiqot naqd va naqdsiz to'lov tizimlarining har biri o'ziga xos afzallik va kamchiliklarga ega ekanligini ko'rsatadi. Naqd to'lovlar aholi uchun qulayligi, ayniqsa internet yoki bank xizmatlari yetarlicha rivojlanmagan hududlarda foydalanish imkoniyati bilan ajralib turadi. Bundan tashqari, naqd pul orqali amalga oshiriladigan to'lovlar texnologik vositalarga bog'liq emasligi sababli doimiy va mustaqil tarzda bajarilishi mumkin. Biroq, naqd to'lovlar xavfsizlikning pastligi, to'lovlarni kuzatishning murakkabligi kabi salbiy tomonlari bor. Shuningdek, naqd pul bilan bog'liq xavfsizlik muammolari yo'qotish yoki o'g'irlik ehtimoli ham mavjud. Naqdsiz to'lovlar esa yuqori darajadagi qulaylik, tezkorlik va shaffoflikni ta'minlaydi. Ular orqali qilingan to'lovlarni kuzatish va tahlil qilish osonligi ham uning afzalligidir. Shu bilan birga, naqdsiz to'lov tizimlari korrupsiyani kamaytirishga xizmat qiladi. Lekin bu tizimlar texnologiyaga bog'liqligi, internetga ehtiyoj mavjudligi hamda kiberxavfsizlikka bog'liq xavflar mavjudligi bilan cheklanadi. Bundan tashqari, ayrim aholi qismi, masalan yoshi katta yoki raqamli savodxonligi past bo'lgan shaxslar uchun naqdsiz to'lovlardan foydalanish qiyinchilik tug'dirishi mumkin. Umuman olganda, tadqiqot shuni ko'rsatadiki, naqd va naqdsiz to'lov tizimlari o'zaro raqobatchi emas, balki bir-birini to'ldiruvchi vositalar sifatida ko'riladi. Ularning samarali tarzda qo'llanilishi texnologik rivojlanish darajasi, foydalanuvchilarning xulq-atvori bilan bevosita bog'liq bo'lib,

ushbu omillarning birlashuvi moliyaviy tizimning barqaror rivojlanishini ta'minlaydi.

Xulosa

Ushbu tadqiqot O'zbekistonda naqd va naqdsiz to'lov tizimlarining rivojlanish jarayonini tahlil qilish asosida mamlakat to'lov madaniyatida o'zgarishlar bo'layotganini ilmiy jihatdan asoslab berdi. Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, naqdsiz to'lovlarga o'tish jarayoni tasodifiy emas, balki iqtisodiy raqamlashtirish va texnologik taraqqiyot bilan bog'liq bo'lgan jarayondir. Shu sababli, tadqiqot natijalari mamlakat to'lov tizimining rivojlanish bosqichida ekanini tasdiqlaydi. Tahlillar shuni ko'rsatdiki, to'lov usullarining shakllanishi va kengayishida bir nechta asosiy omillar; aholining moliyaviy savodxonligi hamda texnologiyalarga bo'lgan ishonch hal qiluvchi rol o'ynaydi. Shu bilan birga, tadqiqot natijalari naqd va naqdsiz to'lov tizimlarining qarama-qarshi emas, balki bir-birini to'ldiruvchi va muvozanatga asoslangan tizimlar ekanligini isbotladi. Naqdsiz to'lovlarning kengayishi iqtisodiy shaffoflikni oshirish va moliyaviy samaradorlikni kuchaytirishga xizmat qilsa, naqd pul ayrim hududlar va aholining ma'lum qatlamlari uchun muhim vosita bo'lib qolmoqda. Umumiy xulosa qiladigan bo'lsak, O'zbekistonda to'lov tizimlarining kelajakdagi rivoji raqamli texnologiyalar, foydalanuvchi ishonchi va davlat siyosati uyg'unligiga bevosita bog'liq bo'ladi. Shuning uchun naqdsiz to'lovlar ulushini oshirish va to'lov tizimining barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun raqamli savodxonlikni rivojlantirish va xavfsizlik darajasini oshirish muhim ahamiyatga ega hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- 1 Khikmatullaev, I. K., and M. Sari. "Uzbekistan's Transition to a Cashless Society: Policy Reforms and Comparative Analysis." *Innovation Science and Technology*, 2025. <https://ist-journal.uz/index.php/IST/article/view/154>

2 Khikmatullaev, I. K., and A. Miftahuddin. “University Students’ Adoption of Cashless Payments in Uzbekistan: Behavior, Trust, and Challenges.” *Innovation Science and Technology*, 2025.

<https://ist-journal.uz/index.php/IST/article/view/126>

3 Alijonova, R. A. “Digital Payment Systems and Financial Inclusion: The Case of Uzbekistan.” *International Journal of Artificial Intelligence*, 2025.

<https://www.academicpublishers.org/journals/index.php/ijai/article/view/7036>

4 Normurodova, V. “Digital Payment Systems in Uzbekistan.” *International Journal of Artificial Intelligence*, 2026.

<https://www.academicpublishers.org/journals/index.php/ijai/article/view/9905>

5 Narmamatov, I. “Development Advantages of Cashless Payments in the Payment System of Uzbekistan.” *Actual Problems of Humanities and Social Sciences*, 2023. <https://scienceproblems.uz/index.php/journal/article/view/721>

6 Isamuxamedov, A. S. “Introducing Transparent Digital Payment Technologies for Sole Entrepreneurs in Uzbekistan.” *Marketing Journal*, 2026.

<https://marketingjournal.uz/index.php/mj/en/article/view/711>

7. Aymuxamedov, B. “Fintech and Digital Transformation of Business in Uzbekistan.” *SSRN Working Paper*, 2025.

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5546380

8. Central Bank of Uzbekistan. “Payment System Statistics and Cashless Transaction Growth Report.” 2026.

<https://ad.kun.uz/en/news/2026/02/09/cashless-transactions-surge-as-bank-card-usage-rises-across-uzbekistan>

9. Trütsch, Tobias. “The Impact of Contactless Payment on Cash Usage at an Early Stage of Diffusion.” *Swiss Journal of Economics and Statistics* 156 (2020).

<https://sjes.springeropen.com/articles/10.1186/s41937-020-00050-0>

10. World Bank. Financial Consumer Protection and Digital Payments. Washington, DC: World Bank, 2020.

<https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/33752>

- 11 Gorshkov, Viktor. “Cashless Payment in Emerging Markets: The Case of Russia.” Asia and the Global Economy 2, no. 1 (2022): 100033.

<https://doi.org/10.1016/j.aglobe.2022.100033>

- 12 Yu, Shan-Ying, and Duan Chen. “Consumers’ Switching from Cash to Mobile Payment under the Fear of COVID-19 in Taiwan.” Sustainability 14, no. 14 (2022):

8489. <https://www.mdpi.com/2071-1050/14/14/8489>